

GAZETA KORRESPONDENTA WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 12. STYCZNIA ROKU 1798. w PIĄTEK.

z Wiednia dnia 3. Grudnia.

(z Gazety Dworskiej.)

W Poniedziałek dnia 1. t. m. iako w dzień Nowego Roku była podług zwyczaju wielka gala u Dworu. Między innymi uroczystościami, Ministrowie i Posłowie Zagraniczni, iako też znaczniejsza Szlachta zgromadzili się licznie dla powinszowania Cesarstwu Ichmości i ich Familii pomysłności Nowego Roku.

Cesarz Jmość wydał zalecenie z Gabinetu do Hrabiego Saurau Ministra Skarbowego, izby sporządził Projekt, przez który Administracja dobr Skarbowych ma być skafłowana; Dobra zaś te prywatnym pod rzezonemi warunkami w dzierżawę wypuszczone będą.

Od Miesiąca Października panuje tu zaraza na Koty, których dotąd przeszło 400. zginęło, w Listopadzie skutki iey były największe, teraz zaś powoli ustaje.

Piszą z Pragi pod dniem 28. Grudnia, iż dnia 25. t. m. wieczor było zgromadzenie u Hrabiego Stampach Burgrabiego tamecznego, na którym Arcy-Xiąże Karol znajdował się.

z Londynu dnia 16. Grudnia.

Lord Grenville Leweson Gower, mianowany został od Dworu naszego do powinszowania Królowi Jmci Pruskiemu wstępu na Tron.

Królowa i Xiężniczka zatrudniają się teraz szyćmiem pieluch i innych rekwizyw do połogu należących, które przeznaczone są na podarunek dla Xiężny dziedzicznej Württembergskiej do Sztutgardu.

Wczoraj rozchodziła się wieść po całym mieście, że Król nasz zaproszony został, ażeby wyjechał Ministra do Rastadt.

Swieżo przybyły Kuryer do tutejszego Pošta Rossyjskiego, który poprosz iwoią z Peterzburga do Cuzhaven odbył w 14. dniach, śladząc z tego pośpiechu, osnowa depeeszow iego musi być wielkiej wagi.

Zdobyc w zabranej osadzie Columbo w Indyach Wschodnich ma być bardzo znaczna. Każdy z Podpułkownikow dostanie po 3000. a Kapitani po 1200. funtow.

Z Bombay przybył tu ładem goniec umyślnie wysłany z Depeszami do domu kompanii Wschodnio-Indyjskiej. Statek ten Wschodnio-Indyjski Ocean, rozbił się przy wyspie Kalatra.

Pierwszy transport Okrętow Angielskich z wysp Hollenderjskich Ceylan i Trincomale, któreśmy w niniejszej wojnie zdobyli, wbiegł do portu Londyńskiego przez co cena korzeni znacznie spadła, gdyż zwyczaj palenia orzechow muszkatułowych i innych artykułow zbytku, dla ciągłego utrzymania wysokiej ceny, został teraz zniesiony.

Regiment Hompesch z wyspy Uligt uda się do St. Domingo. Rozchodzi się wiadomość, że na flocie naszej w bliskości Przylądka dobrej Nadziei, zaszła Insurrekcyja; i że maytkowie buntownicy wysadzili na ład Admirała Pringle i innych

fwoich Officerow. Dodać, że bunt ten ma coś podobnego do buntu floty przy Nore.

Najswieższe Depesze przez Kuryera umyślnego z Indyow Wschodnich tu doszły zawierają wiadomość, że Tippu zdaie się chcieć korzystać z okoliczności czasu terażniejszego, i zacząć nową z nami wojnę.

Flotta nasza Kupiecka, która ma zamiar ruszyć do Indyow Zachodnich, jest iedną z naybogatszych co do ładunku, który ma na sobie: ładują, że Admiralicya kaze wzmocnić iey konwoy, gdyż mamy niezawodną wiadomość, że oddział floty Brestehskiej ma ochotę upędzać się za nią dla czynienia zdobyczy.

Wiemy teraz dowodnie, że przy Brest i Havre zgromadzi się liczne woylka Francuzkie.

Wyprawa przeciw wyspom Manilskim jest zamiechaną, gdyż Hiszpani są tam dołyć filni i wielkiego należy nam się spodziewać odporu.

Na Przylądku Dobrej Nadziei spodziewaną jest w krótcie flotta, której ładunek 5. millionow funtow szterlingow jest łzaczowany.

Gdy Francuzi mają ślad zamiar z 5. Okrętami z Havre i z batami kanonierkami w Sfigni wypędzić woylka nasze z wyspy St. Marceau, zaczynamy wysłany tam jest świeżo oddział woylk morskich, dla obrony tego stanowiska.

W Irlandyi robią się ciągle czynne przygotowania przeciw zamiarom wylądowania Francuzow—P. Robert Abercromby Naczelnik woylk tamecznych założył główną swoją kwaterę w Athlane, iako w punkcie centralnym Irlandyi, która co do woylkowości, podzieloną jest na 4. Dywizye, nieustanną sobą mające komunikacyę.

Dla ułatwienia tey komunikacyi między Athlane i Portami, które naybardziej wylądowane są, na napaść nieprzyjacielską, założone będą Telegrafy. Admirał Gardner obeymuie dziś kommandę floty przeznaczoney do zakrycia Irlandyi.

Gazety nasze zawierają Plan projektowanego wylądowania Francuzow; którego autorem ma być sławny Monge (który był dawniej Kommissarzem Kunstow we Włoszech i wraz z Generałem Berthierem podał Dyrektoryatowi traktat pokoju Udyńskiego) To jest: ma być zbudowanych 30. niezmiernie wielkości statkow opatrzonych bronią ręczną, artylleryą, iako też piecami do robienia kul palnych, z których każdy ma nosić na sobie 10. tysięcy ludzi z dostateczną liczbą koni i artylleryi połowey: 500.000. ludzi użytych będzie w ten sposób do wylądowania. Te statki mają wychodzić z różnych portow Francuzkich i w różnych częściach nadbrzeżow Anglii próbować wylądowania. Ich palne kule mają im służyć do zabezpieczenia się od ataku floty z okrętow liniowych złożoney, gdy z drugiey strony spofob, którym mają być budowane, zachowa ich od spalania, a oprócz tego będą mogły się zbliżać do nayplytszych brzegow morskich. Z resztą ich wielkość ma ich bronić od niebezpiecznych poruszeń, wzburzonego morza; a każdy z nich wysadzać będzie na ład fwoy ekwipaż przez prowadzone z sobą mofly. — Też Pisma komunikują plan, któremu

dać za Autora nieiakiego Paines, iakim sposobem zgromadzić można we Francyi 10. millionow funtow w celu zbudowania 1000. lub więcej batow kanonierkich.

Ze wlystkich stron i części Królestwa dochodzą tu wiadomości o nieukontentowaniu ludu przeciw nowym Taxom. — Słychać, że ieden z członkow oppozycyi w izbie wyższej, odprawił 25. służących i kazał przedać 17. koni z fwey stajni, któreby go podług Taxy 1,200. funtow kosztowały.

Mieszkańcy Westminsteru uchwalili dla Pana Fox adreś podziękowania za iego sprzeciwianie się nowym Taxom w Parlamencie.

CZYNNOSCI PARLAMENTU.

Gdy w Piątek wzięty był do decyzyi bil, iż bank ma awansować dla Rządu 3. miliony, a za to dla bezpieczeństwa swego przyjąć na hypotekę asygnacye Kamery Skarbowey, sprzeciwiał się znowu takowemu planowi Skarbowemu Pan Thierney, pomimo iednak, iego opor, bil po trzeci raz przeczytany, i do Izby wyższej odesłany został.

Bil zaś do podwyższenia tax domowych: któremu się Lud tak iednomyslnie sprzeciwiał, przeszedł już w Izbie.

Na wniosek Ministra, wieśniacy, którzy nie więcej iak 70. funtow rocznie od dzierżawy fwey opłacają, tudzież ich wozy i konie, mają być wyłączone od taxy.

Podwyższone taxy na zegarki ścienne i kieszonkowe, nie prędzey, aż po 5. Stycznia 1798. zaczną być opłacane.

Poczym proponował Pan Pitt uczynić ulgę w opłacie tax tym, którzy liczne familie mają do wyżywienia, lubo ich majątek opłacie potrójney taxy podlega. Każdy mający 4. lub do 6. dzieci ma prawo upomnieć się o odciążenie sobie 10. procent od summy, iako z podwyższoney taxy wynika.

Mający familię z 8. osob 15. procent, mający 10. i więcej 20. funtow procentu, będą mieć potrącone.

Podług innego dodatku, fundusze Lzków publicznych, domy gościenne, sklepy kupieckie, tudzież domy do naiecia, wzięte są od potrójney taxy, i w trzeciej części zyskują ulgę tego ciężaru.

Gdy powstała kwestya, czyli doktorowie Londyńscy, którzy pospolicie nie inaczej, iak w powozach iedżdżą do swych pacyentow; i za każdą wizytę po gwinei każą sobie płacić, ponieważ inaczej nie są miani za zdanych Doktorow, czyli ciż Doktorowie taxie podlegają? mówiono wiele pro et Contra. Nareszcie po wielu sporach opuścił im Pan Pitt trzecią część taxy. Za 8. dni bil ostatni raz w Kommissyji przeczytany został.

W ten czas, gdy Członki oppozycyi uważają nowe przez Pana Pitt uprojektowane taxy, iako uciążliwe, bezproporcjonalne i ciągnące za sobą upadek klas niższych, Minister ten obarczony przykrym obowiązkiem ustawicznego tychże tax w łacie niższej bronięcia, chwytą się dowodow, któ-

remi tak nowy plan swój Skarbowy, iako i całe postępowanie w wojnie niniejszej usprawiedliwić pragnie. Między innymi odpowiedział on na liczne zarzuty opozycji w sposób następujący: —

Jeżeli zważymy pierwialikowe do zaczęcia tej wojny powody, a szczerzej zachowanie się Rządu W. Brytanii w roku 1792. wszystko zda się obalać blahe rozumowanie opozycji. Ogólny stan rzeczy w Europie obiecywał nam na ów czas nieprzerwaną trwałość pokoju. W ten czas prawdziwą miałem pociechę podać projekt, zmniejszenia existujących już też; Jednak nie wstydę się wyznać, że się zbłądził. Rząd we Francji zdawał się na ów czas być skłonny do umiarkowania.

Zdawał się dążyć do swego ustalenia, nie mając chęci ani zamiarów zagrożenia innym krajom niebezpieczeństw swego nierządu i niesprawiedliwości. Nieprzewidywałem na ów czas, że Rewolucya Francuzka odstąpi od pierwialikowych zasad swych założycielów; od zasad mówię, swey oszczędności i spokojnego Rządu. Nie przewidywałem w początkach tej Rewolucyi nasienia, tej nieograniczonej ambicji, tej bezprzykładnej rozrzutności, i zamiarów poniżenia swych zasad zagranicze Francji. Bóg sam widzi, iż nikt w Anglii nie życzy więcej nademnie pokoju. etc.

z Paryża dnia 25. Grudnia.

Wylądowanie w Anglii, jest tu teraz w sposób niezwykły zadecydowane. Buonaparte wyraźnie za nim się oświadczył. Jeszcze on tu ciągle bawi i pewna jest, że przed końcem tego miesiąca z Paryża nie wyjedzie. Małżonka jego co moment tu jest spodziewana.

Flotta nasza na morzu Środiemnym ma się złączyć z Hiszpańską w Cadix; po czym uda się do Brest. — Redaktor wiele sobie obiecuje po takowych od Rządu przedsiębranych urządzeniach. W wczorajszym jego Numerze znajduje się między innymi co następuje: — Nie potrzeba nam się uciekać do powietrznych Żeglarzów, do nieugaszonych Rakiet, do ludzających projektów: Szczątki siły morłkiej Francji połączone z flotami iey Alliantów, są dostateczne do wykonania tego wielkiego przedsięwzięcia. Siły te zgromadzone między Calais i Dover, formować będą most, przez który 80. tylicy Republikanów, iak niegdyś wojsko Xerksa przez Hellespont będzie się mogło przeprawić do Anglii.

Uczta Obywatelka z okazji pokoju dana przez Członki Ciała Prawodawczego, odprawia się dnia 21. w Appartementach Galleryi wielkiego Muzeum. Znajdywały się na niej Członki Ciała Prawodawczego, Dyrektoryat, General Buonaparte, Ministrowie, Ambassadors przyjacielkich Mocarstw, czterey Generałowie, Prezydenci władz postanowionych, Kommissarze Dyrektoryatu przy tychże władzach, Sędzia pokoju, Kommissarze sekcyi des Thuilleries, i Prezydenci znaczniejszych Towarzystw należących do sztuk i umiejętności.

O godzinie piątej wszystkie zaproszone osoby zgromadziły się do salow Biblioteki i konferencyow, oraz do Archiwów Ciała Prawodawczego. Przypadek wydarzony przy robieniu dekoracyow, spóźnił rozpoczęcie bankietu aż do osmej godziny wieczornej.

Brama tryumfalna formująca weyście do Galleryi, była wspaniale illuminowana, i przyozdobiona statua wolności. Każde okno dawało widzieć w przezroczystości imię iedney z naszych armii z wyobrażeniem iey dzieł chwalebnych, między temi opisanie znaczniejszych zwycięstw.

Stół na 700. osób przygotowany, przez swoją okazałość i misferne ozdoby napyknieyszy oku

sprawowały widok. W głębi sali wystawiony był Kocioł Pokoju sfosownie przyozdobiony, a muzyka na amfiteatrze będąca, przy wszystkich czynionych szluchach, wygrywała pieśni patryotyczne. W środkowym transparencie dawał się widzieć napis armii Włoskiej. Tam posadzony był Buonaparte między Prezydentem Rady 500. Obywatelem Sieyes i Dyrektorem Neufhateau. Największa część ozdób składała się z chorągwi.

Prezydenci obydwóch Rad czynili honory imieniem wszystkich Deputowanych znajdując się wpośrodku stołu naprzeciw siebie. Po prawey i lewey ich stronie osadzeni byli na przemian Członki Dyrektoryatu, General Buonaparte, Sekretarze obydwóch Rad, Generałowie, Ambassadors. Toż samo między Deputowanymi Ministrowie, Członki Ciała Dyplomatycznego i Władz postanowionych.

Każde spełniane zdrowie oznaczane było przez rakiety; natychmiast widziano sztucznie zrobiony transparent spuszczający się po nad stołem. W tym transparencie wyrażone były słowa spełnianego zdrowia, po którego spełnieniu transparent unosił się do góry i znikł.

Przy każdym zdrowiu wygrywano sztuki muzyki i śpiewano pieśni patryotyczne, których dyrekcyą powierzona była Obywatelowi Laïs. Ośm sztuk armat postawionych na terrassie palacu Thuilleries, powtarzały każde zdrowie trzema wystrzałami.

Te były spełniane zdrowia, których Obywatele Baudin i Creuzé Latouche są Autorami: 1.) Samowładności Narodu. — 2.) Rewolucyi Francuzkiej ugruntowanej w dniu 18. fructidor. — 3.) Konwencyi i poprzedzającego ją Zgromadzenia Narodowego. 4.) Rzeczypospolitey. — 5.) Konstytucyi 3go Roku. 6.) Dyrektoryatu. — 7.) Zgody władz Konstytucyjnych. — 8.) Naszych niezwycięzonych Armiiow, i nieśmiertelney sławy ich Generałow. — 9.) Cieniow tych Bohaterow, którzy w walce za wolność polegli, i Patryotow, którzy padali ofiarą przywiązania swego do wolności. — 10.) Pokoju na stałym lądzie i geniuszu, którego mądrością został zawarły, oraz tych zwycięstw, które go poprzedziły i przygotowały. — 11.) Narodow z Rzeczpospolitą Francuzką w związku przyjaźni będących. — 12.) Rolnictwa i handlu. — 13.) Umiejętności i kunsztow. — 14.) W krótcie nastąpić mających Zgromadzeń Elekcyjnych 6. Roku. — 15.) Wolność morza.

General Buonaparte wiele rozmawiał z Obywatelami Sieyes i Revelliere Lepaux, między którymi był posadzony. Przyjechał on do Palacu Thuilleries w powozie nader skromnym, i wysiadł z niego z największym pośpiechem dla uniknienia oklaskow ludu zgromadzonego na iego spotkanie.

Uroczystość ta spokojnie i wesolo odprawiona zakończyła się o godzinie 11. przed północą.

Uważano (mowi iedno z pism naszych) iż Buonaparte skoro tylko usiadł do stołu, natychmiast kazał sobie odmienić talerze, serwetę kielich etc.

Przed Generalem Buonaparte stało ciało w kształcie wyobrażającym most przy Lodi.

1500. Grenadyerow Ciała Prawodawczego znajdowali się z bronią i czynili wielkie honory wojskowe, poczym rozdano każdemu z nich po trzy liwry.

Ta uczta kosztowała każdego z Deputowanych po 120. liwrow. Po zakończoney uczcie wprowadzono Generala Buonaparte do iednego wielkiego salonu, gdzie wystawione były wszystkie przednie Dzieła przez Kommissarzow Francuzkich z Włoch przyflane.

Opera Miltiades pod Maratonem wprowadzona była świezo na Teatr z różnemi odmianami i przyłtosowaniami do naszego bohatera Buonaparte.

Zapewniają, iż Obywatelka, która kazała przetrzedz Generala Buonaparte o niegodziwym dwóch

łotrow zamiarze wydarcia mu życia, nie umaria pomimo frogie wytrzymane od nich męczarnie. Można zaręczyć o prawdzie tego co było w tey okoliczności doniesiono. Wiadomości, które od niey powzięto, są naywiększey wagi. Sędzia pokoju z naywiększą pracą stara się odkryć całą tego spilkun osnowę.

Ta okoliczność przypomina inną, której rzeczywistość jest zaręczoną.

Dwie osoby, o których roztropności i gorliwości Buonaparte był przeświadczony, uwiadomiły go w czasie iego bytności we Włoszech, iż ieden z iego służących, którego wymienili, jest iego zdraycą, i że go ma otruć. Buonaparte nieokazawszy żadnego pomieszenia, zabronił o tym wspominać, i udał się na spoczynek. Nazajutrz w momencie, gdy miało siadać do stołu, Buonaparte przy wielu przytomnych gościach, zawoławszy z spokojnością służącego: rzekł do niego łagodnie. Ty więc chcesz mnie otruć? Służący temi słowy jak piorunem uderzony, miewa się, drży, blednieje, i niezostawia żadney wątpliwości o umysłoney zbrodni. Cóż czyni Buonaparte? daie rozkaz, żeby temu człowiekowi zapłacono to, co mu się należało, i żeby go natychmiast uwolniono od służby.

Różne Towarzystwa Teofilantropiczne obchodzily dnia wczorajszego Uroczystość pokoju.

Dnia 21. t. m. Deputacya Kupcow Paryzkich miała audyencyą w Dyrektoryacie: na której Ministrowie i wielu Obywateli przytomnych znajdowało się. Muzyka wojskowa zagrała pieśń do wolności. Deputacya składała się z Obywateli Lecouteux, Foulchiron starszego, Foulchiron młodszego Jubie, Enfaetin, Saillard, Recamiez, Hupais, Marnet, Doyen, Decretot, Charlemagne, Desprez i Barillon. Objektem iey poselstwa było zaproponowanie środków Patryotycznych w celu wynalezienia skarbowi publicznemu funduszow do wylądowania w Anglii i dania tym większey wagi sprawiedliwej zemście Narodu Francuzkiego przeciw Rządowi W. Brytanij. Minister skarbowy zgaił przelozenia Deputacyi w mowie, której tu niektóre kładą się wypisy — Obywatele Dyktorowie! Zapewniwszy lądowi statemu pokoy, obowiązek wasz wzywa was, wyflać te kolumny do Anglii, których chorągwiom towarzyszy zwycięstwo, i tego Wodzka którego równie głęboka znajomość Praw Cywilnych prywatne cnoty, iako i talenta woienne zdobią i zalecają. Zgromadzaia Kupcow Paryzkich w tych okolicznościach czyni sobie najmocniejsze nadzieie i wroźby oswobodzenia morzow i przywrócenia wolności handlowi. Proszą więc was, abyście wezwali Ciało Prawodawcze do otworzenia pożyczki, której nadgroda ma być na skutku zwycięstw naszych zabezpieczoną — Poczym Obywatel Foulchiron starszy miał mowę do Dyktorow w podobneyze ofnowie i dodał, iż ta pożyczka może być na nie stałych podatkach zahypotekowana. Takowe patryotyczne oświadczenia z entuzjazmem od całego Zgromadzenia przyjęte zostały, a Prezydent Barras odpowiedział Deputacyi, że Dyrektoryat z ukontentowaniem pospieszzy uwiadomić Ciało Prawodawcze o tak zbawiennych iey życzeniach. Po tey mowie dały się słyszeć ogłosy! Niech żyje Rzeplta! niech żyje wolność Morzow! a muzyka wojskowa exekwowała pieśń Ca ira. Prezydent Barras uściłkał potym mowcow Deputacyi, i wyflał uroczyste w tey okoliczności do obu Rad Poselstwo.

Poselstwo Dyrektoryatu jest w następującej treści:

Obywatele Prawodawcy! Armie Rzeczypospolitey dobyły się ogólnego na lądzie stałym pokoju. Anglia jest to ostatni nieprzyjaciel, który im do zwyciężenia pozostaje. Nadaremnie sobie podchlebia, że kraju iego zdobyć nie podobna; Aby zaś kolumny Republikantkie przesadzić aż na

równiny *Albionu*, potrzeba nadzwyczajnego uzbrojenia. Dyrektoryat poznał konieczność nowych i ostatecznych usiłowań z strony Narodu *Francuzkiego*. Okoliczność ta tycze się otwórczenia pożyczki, mającej być użytą do ostatecznego wielkiego wyładowania w *Anglii*. Pożyczka ta ma być na nieślanych podatkach zabezpieczoną, a każdy o iey niemonochronny przekonany się potrzebie. Plan ten wyjaśniony jest do szczegółów w Adresie przez Kupców *Paryskich* Dyrektoryatowi podanym. Widzieć można w nim prawdziwe charakteru opinii i ducha publicznego. Przesyłamy wam ten Adres. Nie będą, tak jest nie będą wątpić *Francuzi* o pomysłnym skutku tego wielkiego Narodowego uzbrojenia, które się przedsięwzięcie przeciw *Anglii*. Fundusz 50. milionów złotych z sposobami użytymi do załatwienia wydatków na rok 6. jest dostatecznym do wykonania tego wielkiego planu, który Rząd ułożył przeciw ostatniemu z nieprzyjaciół Rzpltey, Zabezpieczenie się względem tey summy, żadney nie podpada wątpliwości. Gdy zaś zgromadzenie Kupieckie w *Paryżu* zaproponowało wam dochód z nieślanych podatków na funduszach do zwroczenia sobie tey summy, uważało to być środkiem ogólnym koniecznym i dobrze do okoliczności przyłtożowanym, a to w celu zapewnienia sobie pomysłnych skutków tego wielkiego przedsięwzięcia, które Dyrektoryat stałe i niewzruszenie ułożył w ufności, że armia *Angielska* dotrzyma swego przyrzeczenia, równie iako inne armie Rzpltey słowa swego dotrzymały.

(podpisano) BARRAS Prezydent.

To Posellstwo odeślane zostało do osobney Kommissji.

Dyrektoryat Wykonawczy chcąc połączyć wszystkie sposoby, które gotnie do generalney przeciwko *Anglii* wyprawy, wydał nową Rezolucją stanowiącą, iż wszystkie kompanie i Obywatele, którym pozwolone były na użytek korserski Fregaty lub Korwety należące do Rzpltey, obowiązani będą powrócić ie w iak najkrótszym czasie, i wstanie takim, w jakim się w tym momencie znajdują, oraz zaprowadzić ie do tych Portów, które im Rząd wyznaczy. Armatorom tych statków powrócone będą wszystkie koszta na ekwipowanie ich podjęte.

Buonaparte doniósł Prezydentowi Dyrektoryatu, że *Bey Tunetański* 18. *Francuzow* wypuścił na wolność, że on (*Buonaparte*) w czasie bawienia się swego we *Włoszech* przykładał usilności do przekonania *Turkow* o przyjaźni Rzpltey *Francuzkiej*; że Rzplta *Liguryjska* wszystkich niewolników *Tureckich* wypuściła na wolność; że niektórzy z *Baszow Tureckich* a nawet sam *Dywan* dał czynne dowody przyjaźni swey ku *Francuzom*; że *Porta* wyślala wiele wojsk do *Corfu*, *Zanthe* etc. dla znajdujących się tam wojsk *Francuzkich*; i że handel *Francuzko-Lewancki* biesieczną u teyże Porty zawsze znajduje protekcją.

Ob: *Bonlay* wybrany został Prezydentem Rady 500. a Ob: *Marrogay* Prezydentem Rady Starszych.

Słychać, że *Hrabia Cabarus* przybył tu iuż z *Madrytu*. Ma się on wdać w imieniu Dworu *Hiszpańskiego* za *Portugalią*.

Redaktor donosi, że na okęcie *Hamburkim* *Sochesplin* od *Elby* idącym pod Kapitanem *Cornel Ruscoft* wiele towarów *Angielskich* przy *Bordeaux* przytrzymano.

W południowych Departamentach, osobliwie w Departamencie *la Drome*, pomnazią się aresztowania. List z *Terascon* zapewnia, iż 3.000. *Emigrantow* opasani są w iednym zamku w Departamencie *Vauchuse*.

Poultier w swoim Dzienniku zadziwia się, iż Rząd zupełne zachowanie milczenie względem odkrytey przed piętnastu dniami konspiracyi; Dodaje, iż Minister *Policey* podał obszerny *Rapport* dowodzący, iż *Royalizm* spoit na nowo ognia kontrarewolucyi, które 18. *Fructidora* tylko zawikłał etc. Wiadomo nam jest (wyraża) iż z tego po-

wodu około 80. osob było aresztowanych, i że miano w tym celu wyłać posellstwo do Rady 500. ale być może, iż ważniejsze przyczyny nakłoniły Dyrektoryat, ażeby wyiawienie tych szczegółów było ieszcze wstrzymane.

Na mocy zawartego między Rzpltą *Francuzką* i Cesarzem Traktatu wszystkim ienom Cesarzkim dana została wolność powracania do swoiey Ojczyzny. To postępowanie ściaga się także do ludzi, którzy zostawali w służbie Xięztw *Wirtemberskiego*, *Hesenska*, *Badenskiego*. Co zaś do tych, którzy się znajdowali w kontyngensach Elektorow i innych Xięztw *Rzeszy*, ich uwolnienie ieszcze jest odwleczone.

Obywatel *Casal* wyłany od Rządu do *Tunis* dla zakupienia tam żyjących zwierząt *Afrykańskich* przeznaczonych do zwierzyńca Narodowego, powrócił do *Tulun*, wioząc z sobą cztery Lwy, dwa Sruście samca i samicy, i wiele innych rzadkich i dzikich zwierząt.

W przeciągu roku 5. Rzpltey (od 22. Września 1796. do 21. tegoż miesiąca 1797.) urodziło się chłopcow, - - - - - 11,969.
Dziewcząt - - - - - 11,589.
Całkiem - - - - - 23,558.
Odprawiło się ślubow małżeńskich 5,638.
Rozwodow - - - - - 1,043.
Adopcyyow - - - - - 38.
Umarło Męszczyzn - - - - - 9,907.
Kobiet; - - - - - 10,384.
Całkiem - - - - - 20,291.

Listy z *Korsyki* donoszą, iż Administracye Centralne tey wyspy rozkazały oddalić się wszystkim dawnym *Emigrantom* tak tym, którzy opuścili miasto *Bastia* w czasie oblężenia, iako i tym, którzy się chwycili strony *Anglikow*. Prócz tego, wszyscy duchowni, świeccy, i zakonnicy, którzy przepisanej niechęcią wykonać przysięgi, mają się oddalić z wyspy w przeciągu ośmiu dni, dobra tych wygnańców zostały skonfiskowane.

Rada 500. wyznaczyła trzy miliony dla *Korsykańczykow*, którzy w czasie przemocy *Anglikow* emigrowali z swoiey Ojczyzny.

z Hagi dnia 26. Grudnia.

Nowy Minister *Francuzki* przy Rzpltey naszej Ob: *la Croix* jutro tu z *Paryża* jest spodziewany.

Na sesji intrzeyszej ma być zadecydowano w Konwencyi: czyli 9. Artykuł politycznego wyznania Wiary znaiomych 43. członkow Konwencyi, którzy czystey Demokracji żądają, ma być utrzymanym? lub nie? Jeszcze ciałe liczne tu w tym celu przychodzą Adresy; a nawet większość zgromadzenia *Prowincjonalnego Hollandyi* oświadczyła, iż ten Artykuł przyjmie.

Sprawiący interessa Dworu *Duńskiego*, żalił się na iednego z *Kaprow Batawskich*, który przez naruszenie wolney żeglugi na *Elbie* do wyrządzenia podobnych zbrodni dał powód *Anglikom*.

Słychać, że Rząd *Francuzki* chce wielkim kanałem połączyć rzeki: *Skaldę*, *Mozę* i *Reuu*.

z Sztokolmu dnia 12. Grudnia.

Król *Jmć* przedsięwziął wprowadzić najsłabszą oszczędność we wszystkich częściach Administracyi Państwa. W tym celu dla dania z siebie przykładu, postanowił *Kommissją* na uczynienie potrzebnych na Dworze swoim odmian. Marszałek *Hrabia Ozenstiern* mianowany jest Prezydentem tey *Kommissji*.

z Petersburga dnia 14. Grudnia.

Imperator Xięciu *de Coude* za iego tu przybyciem konferował dwa Ordery: *S. Jędrzeia* i *Maliarżki*; także podarował mu wspaniały ze wszystkiemi meblami pałac w *Peterzburгу*. — Pałac ten należał dawniey do zmarłego *Hrabiego Iwana Czerniszewa*.

Xięże *de Coude* wszedłszy do Pałacu od Imperatora sobie podarowanego, znalazł tam ludzi swoich w liberyą przybranych; tudzież herby swoiey familii. Xięże zmieszał się niewiedząc na którym boku ma nocć Order *S. Jędrzeia*. Imperator odpowiedział mu: że może go nocć na tym mieyscu, iak znaki *S. Duchy*.

z Bruzelli dnia 23. Grudnia.

Donoszą z *Luxemburga*, iż tam przyporzadają wielką mnogość ciężkiej artylleryi, przeznaczoney do osadzenia fortyfikacyi *Mogunckich*. Zgromadzą oraz wiele żywności i ammunicyi wojennych dla opatrzenia tey ważney twierdzy w momencie gdy tam wchodzić będą wojska *Republikanckie*.

z Strazburga dnia 22. Grudnia.

Od kilku dni Główna Kwatera Armii *Reńskiej* znajduje się w *Colmar*. Generalowie *Augereau* i *Cherin* opuścili iuż *Offenbourg*.

Ogłoszono tu Rezolucją nazwey *Municipalności* nakazującą obchodzenie *Dekad* i *Świąt Narodowych*.

Uroczystość pokoiu była tu nader świetna. Po ceremonii odprawionej w Kościele Katedralnym, młode Obywatelki *Strazburga* rozdawały Korony Obywatelckie obrońcom Ojczyzny. Nałapila potem wielka uczta, bal, a wieczorem całe miasto było iluminowane.

General *Augereau* wydał w tych dniach nową proklamacyą, w której oświadcza, iż każdy *Emigrant* schwytyany na terytorium zajętem przez wojska *Francuzkie* na iednym lub drugim brzegu *Renu* natychmiast oddany pod sąd *Kommissji* wojenney, za łpięga sądzony, i za takiego ukarany zostanie.
Dnia 25. Grudnia.

Na próżno dotąd oczekiwaliśmy na przybycie Generała *Buonaparte*; zapewniają teraz, iż ieszcze kilka tygodni zabawi w *Paryżu*.

Sejm *Szwajcarski* rozpocznie się w *Arau*, gdzie ważne odprawiać się będą obrady.

z Akwizgranu dnia 24. Grudnia.

Proklamacya Obywatela *Rudler* ogłoszoną była dnia 19. t. m. z wielką uroczystością w tym Mieście i w *Burscheid*. Wieczorem na wezwanie *Kommissarza* *Francuzkiego* Ob: *Etionne* całe nasze Miasto było iluminowane. Dnia wczorayszego na sesji *Magistratu* ten *Kommissarz* zalecił, ażeby wszystkie Członki tego *Magistratu* przypięły kokardę Narodową *Francuzką*.

z Worms dnia 25. Grudnia.

General *Francuzki* *Lorge* przybył tu dnia dzisiejszego z swoją switą.

Podług *Listow z Creutznach* pod dniem 22. t. m. *Francuzi* nie wątpią iuż całe o bliskim obięciu *Moguncyi*, i naznaczają na to dzień 30. t. m. Mówią, iż General *Debelle* wydał rozkazy posuwania ciężkiej artylleryi, końcem użycia iey w potrzebie. General *Rewbel* iuż Dyrektora, naznaczony jest komendantem *Moguncyi*. Rozchodzą się wieści, iż przy zawartym z *Rzeszą* pokoju, *Francuzi* zburzą *Cytadellę* *Cassel* i *Fortecę* *Ehrenbreitstein*.

z Moguncyi dnia 25. Grudnia.

Pismo, w którym General *Francuzki* *Habry* wezwał *kemendanta* *fortecy* *tuteyszej* do poddania się, jest w następującej osnowie.

Armia *Moguncka*; w główney kwaterze w *Wisba*, den dnia 21. *Frimaire* w 6. Roku Rzpltey iedney i nierozdzielney.

Mościpanie *Kommandancie*!

Mam zlecenie uwiadomić *WPana*, iż jest zamiarem Rzpltey *Francuzkiej* kazać osadzić miasto *Moguncyą* przez wojska pod *kommandą* moją, zoficiące. Nie mogę zatym Jego *Elektorskiej* *Mości* żadnego zawieszenia broni dozwolnić, do póki *Kongres* w *Rastadt* ukończonym nie będzie, chyba jeżeli *WPan* niezwłocznie do *Magistratu* *Mogunckiego* wydasz rozkazy, aby przysłał do miasta wojska Rzpltey *Francuzkiej*. Gdyby zaś *Elektor* *Jmć* przed 30. *Frimaire* (20. Grudnia) nie wydał słownych do tego ordynansow, w takim razie postąpiono z nim będzie po nieprzyjacielsku, i król Jego *Elektorskie* od wojsk *Francuzkich* zajęte zostana. Proszę donieść o tych okolicznościach *Elektorowi* *Jmci*, i wierzyć wysokiemu szacunkowi, z którym mam honor zostawać *WPana* najniższym sługą. —

HATRY.

Dnia 25. Grudnia.

Przed kilka godzinami nadeszła tu urzędowa od *Elektora* wiadomość, iż postanowił wczoraj

